

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le dvakrat ne teden.)
Uredništvo in upravnishvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati)
Oglaš: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglaš: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Zakaj Pašić še ni padel?

Opozicionalni blok ima zdaj, ko so se radičevci odločili, da jih pojde 62 v Beograd, že večino nad radikali in njih podrepniki. S tem je rečeno, da bo vlada padla pri prvem glasovanju.

Pa to je le rečeno, storjeno še ni. Če bi bilo to tako lahko, bi bilo izvršeno že lani. Ne gre namreč samo za to, da se vlada vrže, ampak tudi za to, kako naj se postavi zopet nova vlada. To pa ni tako lahko.

Opozicionalni blok obstoji iz treh strank: radičevci (62), demokrati brez Pribečevićev (okoli 50) in klerikalci (23), skupaj 135 poslancev, torej prav toliko, kakor jih imajo radikali (109) s svojimi podrepniki, Turki, Nemci in posamezniki (26). K opozicionalnemu bloku pa je treba prišteti še tudi 11 zemljoradnikov, 18 bosanskih Turkov in 2 socialisti ter še kakega poslanca, torej okoli 30 do 35 glasov večine — za glasovanje proti Pašiću.

Kako naj pa te stranke postavijo skupno vlado, to je uganka, ki je ni mogoče rešiti drugače, nego z delitvijo korit.

Radičevci so izrazito kmetska stranka, demokrati industrijska, klerikalci pa ne eno, ne drugo, ker jih drži skupaj samo »pobožnost«, proti kateri zopet imajo i demokrati i radičevci precej ostro nasprotje. Ali se je mogoče združiti takim strankam? To bi bilo mogoče samo v tem slučaju, če bi bili demokrati samo na Srbskem, radičevci samo na Hrvaškem, klerikalci pa samo na Slovenskem, in da bi se združili po načelu: vsakemu svoje. To je dozdaj tudi tako izgledalo: Klerikalci in radičevci so gonili kar naprej eno in isto, da mora SHS iti narazen, da mora na Slovenskem vladati Korošec, na Hrvaškem pa Radić, za Srbijo so pa rekli oboji, da jih nič ne briga, kdo tam molze. Oboji so z razširjanjem te neumne misli pridobili v svojih rajonih velikansko večino pri zadnjih volitvah. Od takrat je minulo leto dni. izboljšalo se pa ni nič, nasprotno, poslabšalo se je. »Ljudstvo« je zmagalo zato, da je zdaj še bolj tepeno. Taka zmaga ljudstvu nič kaj ne diši, zato je hotelo novih volitev. Tako so bili gospodje vseh vrst prisiljeni tudi kričati in v kričanju so se našli: če ste proti režimu vsi, pojdimo skupaj, pa ga vrzimo! Tako se je zgodilo, da je ljudska neumnost prisilila demagoge, da so se zvezali z nasprotno demagogijo popolnoma enako, kakor so se združili v delavskem pokretu Kristanovci s Kocmurjevci in Fabjančičevci in upajo s to »enotno fronto« razbiti delavske organizacije, ki so jim napoti v boju za korita, zaradi katerih so se prej topli med seboj kakor pes in mačka.

Taka združitev je pa samo negativna, njen program je samo negativen, tudi njen uspeh je in mora biti samo negativen, ali pa še tega ni. V našem delavskem gibanju smo videli, da se vsej velikanski sili, ki so jo združili koritarji potom svojega kapitala in uslužbencev (Konsumno društvo, banka, druga zadružna in delniška podjetja, Blasnikova in Ljudska tiskarna, aparat bolniške blagajne in nekaj njenega denarja, kup časopisov in gorečih govornikov itd.) da se vsej tej velikanski sili ni posrečilo ubiti organizacijsko misel, dasi je imela za pomočnika straš-

no bedo delavstva. Organizacije so sicer tiščali k tlom, da so ostale majhne, toda na kolena jih niso spravili, njih tiska niso umolčali, korita dobivajo luknje drugo za drugim, in mnogim je že žal, da so se h koritu sploh vsedli. Neverjetna sila tiči v načelu javnosti! Kaj ne, gg. upravni svetniki Ljudske tiskarne? Kje so danes vaše organizacije? Zakaj jih ne objavljate, kakor ste že začeli?

Negativni program ni nikak program. »Tega ne maramo« bo treba izpremeniti in povedati: »Tole hočemo!« Pozitiven mora biti vsak program, če hoče kaj doseči. Graditi je treba, ne podirati — ljudstvo pa ni več tako neumno, da bi verjelo vašim frazam, da drugi podirajo in vi da združujete, ker ljudstvo sodi po dejanjih. Če se še tako pripravljate za volitve, vendar ne boste imeli niti kandidata, ki bi se ga upali postaviti, razen če boste postavili same podrepnike, ki jih nikjer ne poznajo. Zato se oglašajo od vseh vaših strani glasovi, da »Naprejeva« skupina vendarle ni tako hudobna in neumna, kakor ste jo prej kazali, in da bo vendarle mogoče združiti se z njo. Tako pripravljate teren, da bi naši sodrugi postali usmiljeni in odpustili Kristanu, Kocmurju, Golouhu, Korunu, Korenu itd. — pa povedal vam je delavec, da je pot k nam samo ena: izvršite pravilnik! Ne bogovi, organizacije bodo postavljale kandidate!

V tem je vsa, tudi najvišja politika. S tega vidika lahko gledamo na opozicionalni blok v Beogradu. Neverjetno moč ima ta blok, če ima 30 glasov več nego vlada. Da pa postavi novo vlado, za to ni zmožen, razen če razbije organizacijo, državo. Tega ne more, zato popušča, in prvo v čemer je popustil, je bila krona in militarizem. S tem je pa že tudi izgubil vse volilce, ki jih je navolil na lažljivo sovraštvo do kraljestva in militarizma. Lažnjiva »republika« je na Slovenskem že davno pogorela, »božji namestniki« seveda ne morejo biti za to, da imajo vsi ljudje enake pravice, potem bi postali »božji namestniki« vsi ljudje, ali pa bi nobeden ne bil več. Zato so prišli naši klerikalci tako hitro navzkriž z radičevci, zato so pa zdaj zopet skupaj z njimi, ko so se že tudi radičevci spoprijaznili z mislijo skupnega kralja. Kaj bo ljudstvo reklo, ki so ga dozdaj držali v »republikanski« stranki? Pa če se bo dalo potolažiti, kaj bo reklo zaradi militarizma, ko so ga dozdaj učili proti njemu? Morebiti se bo dalo ubogo in samo na Radićevo ime organizirano ljudstvo tudi glede tega potolažiti — toda militarizem žre, kdo bo to plačal? Davkov so rekli, da ne bo, zdaj bodo pa vseeno morali biti! Res je, da je večinoma vse samo indirektni davek, ki o njem politično neizobraženi kmet ne ve, da ga plačuje, toda tudi direktnega davka bo preveč, nihče pa ni poučen niti na bistvo davka, da je to prispevek, ki ga človek plačuje svoji skupnosti. To bo polom, kakor še nikoli! Z demagogijo se stranke hitro zidajo, a še hitreje se take stranke razdirajo — kar tiho se razidejo, pa jih ni.

Vse to ve opozicionalni blok, zato taka počasnost pri podiranju Pašičevega režima, kakor pri Kons. društvu za Slov. s tožbo proti »Napreju«. Glede pozitivnega dela se ne morejo zediniti, ne morejo najti pravilnika, ki bi bil za vse dober, zato morajo mešeta-

riti za korita, tega pa seveda ne smejo povedati ljudstvu, ki bo prej ali slej zopet dobilo besedo: volitve pridejo!

Nov trik kapitalistov.

Rudarji zaposleni pri Trboveljski premog. družbi so 9. l. t. l. potom svojih zaupnikov predložili spomenico za draginji primerno zvišanje plač. Družba je na to vlogo takoj odgovorila, da so cene življenskih potrebščin padle ter da imajo rudarji še celo 2 Din preveč plače. Na ta odgovor se je vršila 22. l. intervencija na rudarsko glavarstvo in na Trb. družbo, ki je zagotovila, da se bo vršila tekom enega tedna seja upravnega sveta na Dunaju in da bo ta seja sklepala o vloženih spomenici. Ravnoisti čas pa so klerikalni poslanci zahtevali v narodni skupščini, naj se izplačajo rudarjem tisti štiri dinarji, ki jih je družba pri zadnji stavki obljubila in da se sprejmejo oni rudarji nazaj za delo, ki so bili radi stavke odpuščeni. To je skupščina pred prehodom na dnevni red tudi sprejela.

Klerikalci so te uspehe po vseh časopisih in s shodi v revirjih takoj razbohnali, bahajoč se, da so oni izposlovali povišanje. Samo na to so pozabili, da sede v upravnem svetu trije njihovi poglavarji, ki so popolnoma drugega mnenja, tega namreč, da ne smeš delavstvu ničesar dati. Poslanci so tudi na to pozabili, da morajo najprvo ustvariti zakon, ki bo podjetje lahko prisilil, da svoje račune pokaže, kakor tudi zakon o obratnih svetih, da pride tudi delavstvo do vpogleda potom svojih zastopnikov.

Česar poslanci niso vedeli, to je pa vedela Trb. družba, ki je na sklep narodne skupščine odgovorila, da ravno sedaj delavstvu nič ne da in to iz razloga, ker bi si javnost sicer utegnla misliti, da jo vlada lahko do česa prisili, ko tozadevnega zakona sploh nima. Na drugi strani pa je družba udarila vlado po nosu, češ, da naj najprvo ta svojemu delavstvu plače zviša, da ne bodo tako mižerno plačani, ko je baš vlada najslabši plačnik.

Dne 15. II. smo izvršili ponovno intervencijo, na kateri se nam je tisti zanimivi dvboj med vlado in družbo razložil in nam je družba ponovno obljubila, da se bo tekom enega tedna vršila obravnava. S strani rudarskega glavarstva so nam zagotovili, da pridemo v kratkem do povišanja.

Dne 12. III. pa dobimo odgovor, da so na seji Zveze industrijcev sklenili, da se plače ne zvišajo, temveč, da bo dala Trb. dr. svojemu delavstvu za njegovo delavoljnost nagrado v znesku 250 Din za I. kategorijo, 200 Din za II. in 150 Din za III. ter IV. kategorijo. Ti zneski, da se bodo izplačali pri plačilu 5. aprila t. l. V ostalem so se gospodje izgovarjali, da industrija ne prenese povišanja na premogu.

Mi smo samo radovedni, zakaj industrija takrat ne prenese zvišanja premogovnih cen, kadar delavci zahtevajo večjo plačo. Kje so pa bili gospodje takrat, da niso protestirali, ko je Trb. dr. 1. avg. 1923. zvišala cene premogu za 10 Din pri toni, radi česar bi ji ne bilo treba, da ga danes zvišuje, ker ima kritja že več nego preveč in je vrgla bagatelo dveh milijonov dinarjev delavstvu samo zato, da se izogne javni kritiki. Če vzamemo produkcijo trb. rudnika, ki znaša poprečno 250 vagonov v 24 urah ter 10 Din poviška na tono, da to dnevno 275.000 in če vzamemo 169 delavnikov od konca stavke do izplačila nagrade, bo to vrglo 46.475.000 Din. Družba bo pa vsemu delavstvu izplačala 2.000.000 Din nagrade, to se pravi, da ostane njej 44.475.000 Din. Sedaj pa lahko vsak vidi, kdo je tisti, ki dela draginjo, delavci ali kapitalisti. Potem ni nič čudnega, da dobe delničarji tako težke milijone za dividende, ko družba na eni strani delavce odira, na drugi pa konsume. Tukaj bi bilo treba, da Zveza industrijcev pogleda kako in kaj in da protestira, ne pa takrat, kadar zahteva delavstvo za svoje pošteno delo pošteno plačilo!

Vi vsi pa, ki garate in trpite, si pogledajte, kako je kapital organiziran in kaj vse organizacija zmore. Če se boste zanašali na kapitalistične milodare, boste vedno doživeli takšne uspehe, da vam bodo metali kapitalisti kosti, meso bodo pa sami obrali, ker prav dobro vedo, da imajo opravka s čredo ne pa z organizirano armado. Zato je dolžnost vsakega

rudarja, da stopi v bojno fronto razredno zavednega proletariata in da pomaga z združeno močjo samemu sebi izboljšati si položaj! Kapitalizem ne pozna mere pri izkoriščanju, njegov interes je ta, da delavstvo dolgo dela in malo zasluži, ker je popolnoma v protislovju z interesi delavskega razreda. Zbog tega je boj nad obema razredoma neizogiben, uspeh pa je odvisen samo od moči, ki jo vsak razred poseduje. Čim več moči, tem več pravice. Zato vi vsi, ki čutite kapitalistov bič na svojem hrbtu, strnite svoje vrste v edino pravo razredno organizacijo, v Unijo slovenskih rudarjev, ker le ta vam je porok za uspešni boj proti kapitalu!

Poročilo o XV. strankinem zboru.

3. februarja dopoldne.

(Nadaljevanje.)

Vinko Eisinger, Slovenjgradec: Poročilo naj bo spisano tudi v angleščini. Möderndorfer naj poskrbi v Mežici za kakšnega prevajalca v angleščino. Te stroške si moramo privoščiti.

Zv. Bernot: Sem proti predlogu s. V. Eisingerja, ker pri nas nimamo veččaka angleškega jezika. Kak tuji, četudi drago plačani prevajalec bi nas po kapitalistični morali lahko prav pošteno opeharil. Pa tudi iz principa ne smemo propagirati nacionalne jezike, ker je prvi pogoj uspešnega internacionalnega dela ta, da začne Internacionala bolj forsirati mednarodni jezik. Nemščino vzamemo poleg slovenščine, ker vemo, da bo slovenščino v Londonu težko kdo znal.

[Predlog s. Eisingerja je po tem pojasnilu odpadel].

Pristop k Socialistični delavski Internacionali je bil soglasno sprejet.

Zv. Bernot: Pri tem sklepu ne smemo pozabiti, da nismo za večno vezani na to Internacionalo. Zaenkrat smo nje pristaši, če se bo pa izkazalo, da je 3. Internacionala boljša, bomo pristopili k njej. Pomniti moram, da polaga zadnje čase moskovske Internacionala precejšnjo važnost na izvrševanje sklepov. Tudi javnost je začela uvajati, kakor smo baš te dni čitali. Dokler pa bo še izvajala diktaturo, seveda ne bomo k njej pristopili. Če pa spremeni to svojo taktiko, ne bomo moskovsko orientiranih sodrugov prav nič manj cenili nego naših.

Do takrat pa tudi lahko pričakujemo, da bosta obe Internacionali že združeni.

Sledi poročilo kontrole.

Martin Umek, Globoko: Poroča o kontroli, da je sam zastopal stališče, naj se točno pregleda položaj za položko. Tako je tudi delal pri prvi kontroli. Zadnjič je pa s. Čopič zastopal mnenje, da nima povoda izraziti knjigovodstvu nezaupanje, ter da postane tako pregledovanje, ki potrebuje mnogo časa, brezpomembno. Hotel se je prepričati samo o važnejših postavkah. V splošnem nisem našel drugih diferenc, nego razliko pri eni postavki za 30 Din, ki se je pa potem popravila.

Leopold Majdič, Trbovlje: Uvedli smo tudi v računih javnost, tako da lahko vsak po teh kontrolira. Če pa še kdo čemu ne zaupa, naj se sam prepriča. Z uvedbo javne kontrole, nam pa bodo odpadli obširni govori na kongresih.

Bernot: Da pojasnim izvor malenkostnih napak, ki jim še pri takem redu ni vselej mogoče priti na sled: Napake so vedno bile. Včasih se zgodi pri objavah kakšna korekturna pogreška, ki potem ostane. Toda čim dalje manj jih bo, kadar bodo v javnosti vsi sodelovali. Pri tiskovnem skladu, se objave s končnim stanjem knjig ne vjemajo. Če bi bili sodrugi na točnost pazili, bi vsako napako lahko sproti popravili, pa bi bilo zdaj v redu, tako bomo morali naknadno popravljati.

Martin Umek, Globoko: čita zapisnik kontrole seje.

Karel Kisovec, Ljubljana: Če bi hotel kdo zlorabljati pravilnost in točnost naših knjig, naj si zapomni sledeče: Koren je bil predsednik stranke, pa ni nikdar pogledal v knjige. Očital pa je potem, da ne ve, kaj tajništvo dela. Ko smo mi te očitke zavračali, je pa izjavil, da se v naših knjigah sploh ne spozna, čeprav jih nikdar ni videl. Tak je bil predsednik stranke in kontrolor Konsumnega društva za Slovenijo.

M. Umek, Globoko: predlaga Pokrajinskemu odboru absolutorij in odobritev računov, ki se so glasno sprejme. [Dalje prih.]

Razno.

Brezprimerno maščevanje poštne uprave nad družinskim očetom. Pod tem naslovom nam je bil poslan začetkom oktobra l. l. članek, v katerem je bilo zapisano, da je postopanje poštnega ravnateljstva v Ljubljani povzročilo smrt žene poštne uradnika s. Milana Detela, ki so ga vrhu tega še upokojili. Kakor smo pa sedaj doznali, je državno pravdnistvo pred 3 tedni [po 4 in pol meseca] obtožilo s. Detela po § 104, čeprav ni on pisec omenjenega članka. Pač pa je s. Detela napisal podlistek „Javnost naj sodi“, v katerem je svojo zadevo prav natanko obrazložil in se tudi s polnim imenom podpisal. Ta podlistek je izšel 15. nov. 1923. Ker je državni pravdnik ravno ta podlistek prezrl [čudno,

kaj ne?], je s. Detela predložil preiskovalnemu sodniku dotični izvod, da bo vedelo drž. pravdnistvo koga obtožiti, kajti s človeškim bitjem in še celo z bolno ženo ne sme nihče tako igrati, pa čeprav je bila Nemka. Njeno izpoved v času dolarske afere, ko je bila zaslišana radi neverjetnega postopanja poštne uprave proti njenemu možu po razkritju tistih senzacionalnih tatvin, bomo še dobesedno objavili. Iz te izpovedi bo videti, koliko je reva trpela. Še celo v času najhujše bolezni so ji po navodilu nekih ljudi dvakrat odpovedali stanovanje. In ti sedaj še triumfirajo, češ: junaki smo! Pa to bomo še vse videli. Mnenja smo, da je drž. pravdnistvo opustilo obtožbo podlistka „Javnost naj sodi“, ker je odkrito pisan in ker se da v njem vse dokazati. Rajši je pograbilo za stvar, ki se mu absolutno ne bo posrečilo dokazati, da jo je spisal s. Milan Detela, in ki bo ob njej doživelo strahovito blamažo, če je še kaj poštenih ljudi med nami, ker to je umljivo, da ne bomo pustili brez ugovora dreti in cvreti živega človeka, kakor bi to hoteli nekateri gospodje, ki so jim gorostasni grehi pred vso javnostjo dokazani, pa jih ni še nobeno drž. pravdnistvo za to prijelo. Iz vse te afere, ki noče končati, je videti, kako se pod sedanjim radikalnim režimom godi s poštenim človekom, ki je državi in ljudstvu z razkritjem dolarskih tatvin toliko dobrega storil. Nam se le čudno zdi, da vsi drugi listi niti ne omenjajo te zadeve, ki meče sramotno luč na vso našo upravo in na ves narod, ki je zmožen kaj takega mirno požirati. Vedno kriče o odpravi korupcije, tu pa kjer je vse dokazano — molče.

Popravek. V „Ljudskem glasu“ št. 5. z dne 31. I. 24. je v članku „Okrožnemu sodišču v Celju in višjemu državnemu pravdnistvu“ malenkostna tiskovna pomota, ki jo je treba popraviti. V 7. vrsti mora biti letnica 1923., ne pa „1934.“

„Hotel Slon“ Ljubljana

Moderno preurejeno kopališče, restavracija in kavarna.

! Centralna kurjava !

Iz stranke.

Krajevna org. Soc. stranke Jugoslavije v Celju sklicuje svoj občni zbor v nedeljo dne 30. marca ob 9. dopoldne v Jančkovici gostilni za Kresijo. Udeležba dolžnost. — ODBOR.

Brežice. Vabilo na redni občni zbor, kateri se bo vršil v nedeljo 30. marca ob 9. uri dop. v Grobuškovi gostilni v Brežicah. Člani, dolžnost je, da se udeležite polnoštevilno in pripeljete tudi svoje prijatelje s seboj, na občnem zboru se bodo sprejemali tudi novi člani. Vsak naj po svoji moči dela in agitira, časi so resni! Delavci in mali kmetje, zanimajte se za svoj položaj, nihče vam ne bo pomagal, če si ne boste sami. — Predsednik.

Tacen. Kraj. org. KDZ bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo 30. marca v gostilni pri Tomažu v Tacnu in sicer ob 15. Vsi člani naj pridejo, tudi zamudniki. Tudi novi člani se bodo sprejemali.

Jesenice. Ker pri zadnjem zborovanju krajevene organizacije SSJ na Jesenicah dnevni red ni bil izčrpan in se občni zbor ni mogel dovršiti, se na novo določa potom odbora, da se bo vršil v nedeljo dne 30. marca t. l. ob 9. dopoldne v Delavskem domu na Savi. Dnevni red običajen. Vsi, ki hočejo še na novo pristopiti, se lahko udeležijo občnega zbora. Vsak naj prinese s seboj pravilnik. Kdor ga še nima, ga dobi na občnem zboru pri s. blagajniku.

Dopisi.

ODGOVOR G. KORENO NA DOPIS „DEMOGOLJA IN ZAVILJANJE RESNICE V JAVNOSTI“ V „SOCIALISTU“.

Na vaš dopis brez oprav. številke in brez datuma, s katerim ponovno odklanjate priznati nam pripadajoče pravice z ozirom na stavljene zahteve radi povrnitve našega imetja in našim članom pripadajočih prispevkov, odgovarjamo sledeče:

Več kot gotovo je, da ne morete zanikati, da je imetje krajevene organizacije SSJ imetje vseh članov in ne kakor vi trdite, da je last tistih, ki so se na dveh „velikih“ zborih izrekli za puč, pardon, Korenovo „revolucijo“. Čudni so Vaši „socialistični“ nazori in pojmi, kateri jasno dokazujejo popolnoma buržujsko tendenco. Vi dobro veste, da so bili na prvem kakor na drugem zborovanju po večini navzoči le vaši osebni prijatelji, med katerimi so se nahajali tudi dolžniki, botri in drugi taki po kapitalističnih načelih sorodni ljudje, ki so Vas povzdigovali kot socialističnega boga.

Mi ne zamerimo dotičnim sodrugom in sodrugicam, če so soglašali za Vaše namene, ki jim niso bili jasni; zamerimo pa Vam, ker ste veljali kot nekak socialistični učitelj, da ste se poslužili nevednosti nekaterih članov, da so glasovali za nekaj, s čimer se večina članstva ni strinjala. Saj vi sami dobro veste, da je bila vaša agitacija za zedinjenje nekih avanturističnih generalov proletariata, ne pa želja proletariata samega. In če bi bila res tudi že-

lja proletariata, bi bila vaša dolžnost izbojevati zedinjenje na kongresu, ne pa na policijsko prepovedanem članskem sestanku.

Sicer pa nismo nič proti temu, da ste postali nezvesti socialističnim tendencam, ker smo s tem dobili priliko Vas spoznati bolj natančno, kakor smo Vas poznali poprej. Delavstvo vam je bilo le za štafažo, ki naj Vam bi služilo za lestvico, za plezanje navzgor. pripominjamo le, da Vam ne pristojajo imetje krajevene organizacije, ki smo ga vsi skupaj spravili. Po našem naziranju Vam pristojajo prispevki samo od tistih članov, ki so postali člani Vaše organizacije po 12. avgustu 1923, vse drugo pa je naša last oz. last stranke SSJ, skupine okrog „Napreja“, katera je ostala kljub vsem intrigam zvesta strankinemu pravilniku itd.

Vi dobro veste, da pred 12. avgustom ni bilo v Sloveniji še dr. Korunove stranke, temveč da je obstajala le ena sama prava socialistična stranka, h kateri smo pripadali vsi organizirani socialisti v Celju. Sicer pa je obstajala neka goloubiada v Mariboru, ki je pa po 12. avgustu prenehala obstajati. Iz tega sledi, da so začele organizacije pod firmo dr. Korunove organizacije šele po 12. avgustu poslovati. Iz tega razloga smelo trdimo, da ste nam dolžni še več kakor pa tiste gole prispevke, ki smo jih po nalogu naših članov zahtevali. S kakšno pravico ste torej pustili izplačati iz krajevene blagajne „pokrajinskega tajnika“ Korunove organizacije? Mimogrede pripominjamo, da je navdušenost za Vaš „revolucionarni“ socializem tudi pri celjskih članih prav kmalu minula. Kot dokaz za to naj Vam služi člansko zborovanje za volitev delegatov na državni kongres v Beograd, saj ste videli, da je bilo od nekdanjih 300 članov le 30 navzočih torej celih 10%. Ali se ne sramujete še vedno sklicevati se na neko večino? In to ob času, ko ste uvedli tiskana vabila za vabljenje članov na Vaše članske sestanke. Ali se Vam ne zdi, da Vam že tudi nekdanji zaslepljenci obračajo hrbet in ne samo sodrugi s svojimi ženami, katere so vsekakor bolj zavedne kakor pa marsikatera „Geschäftsfrau“, ki se ravna samo po socialistični zunanosti in ji je prav prijetno pustiti se nazivati kot „Gnädige Frau“ in čeprav od tistih, ki zanjo delajo. Takih članic seveda pri nas nimamo, ampak imamo res žene nekaterih sodrugov pa tudi delavke, ki so pa socialistinje tudi v dejanju. Sicer pa o tem ne bomo vodili diskusije, ker bi drugače zašli pregloboko v gnilobo nekaterih tudi socialističnih voditeljev in njihovih žen, ki imajo morda mnogo pojma o buržujski modi, a le malo o socialistični znanosti in o delu za socializem.

Kar se tiče podpisov, ki se nahajajo na prilogah, s katerimi smo zahtevali vrnitev prispevkov, pa izjavljamo, da so podpisi, kakor Vi sami priznavate različni, kar je seveda za organizacijo mero-dajno. Če je pa vmes kak falzifikat, je pa to najbrže pridobljena znanost od nekdanjega skupnega dela, radi tega ne prevzamemo nikake odgovornosti. Pripominjamo le, da mi s falzifikati ne soglašamo in bomo gledali, da se naše članstvo prejšnje prakse odvadi.

Glede Ivana Vrečarja izjavljamo, da ne gre za pek pomočnika Vrečarja ampak za nekega delavca v neki celjski tovarni. Saj nam je razumljivo, če bi bil dotični pek pomočnik in bi bil še pri tvrdki Korenovi zaposlen, kakor Vi trdite, bi moral on nositi prepričanje svojega gospoda, kakor je to pri ostalih tam zaposlenih pek. pomočnikih slučaj, kar pa ni socialistično. V drugem slučaju Vi sami trdite da gre za analfabeta in da ni mogel sam podpisati. Iz tega sledi, da mu je podpisal nekdo drugi, ki je bil vsekakor od njega pooblaščen. saj logično drugače ni mogoče, ker sam pisati ne zna. Če se je omenjeni sedaj premislil, da hoče biti včlanjen pri Vas, je to stvar njegovega okusa ter Vam ga prav iz srca privoščimo, ker vemo, da z analfabeti ne bomo zmagali, za Vas pa je to zopet en napredek, da se Vam je posrečilo prevzeti nam enega analfabeta, ker revež ne čita našega časopisja. Privoščimo vam analfabete in uboge na duhu, saj polagoma Vam bodo ostali samo taki.

Iz navedenih razlogov vztrajamo mi pri naših zahtevah, da nam vrnete denar za nesporne člane. Odveč je bila Vaša cinična opazka, da ne moremo zahtevati, da bi Vi hodili iskat naše člane. Znano nam je, da hodijo nekateri vaši „zaupniki“, ki uživajo Vašo dobroto, po stanovanjih k našim članom in tirjajo prispevke od njih.

Smešna je tudi Vaša opazka, ako pravite, da ne marate ničesar, kar ni Vašega in trdite da Vam dolguje Bernotova centrala še denarja. V kolikor smo poučeni in kakor smo Vam v začetku tega pisma že obrazložili, dolgujete pravzaprav Vi našemu Pokrajinskemu tajništvu (Bernotove centrale namreč ni), saj je celjska organizacija posodila denar Pokrajinskemu tajništvu takrat, ko je šlo za Vašo kandidacijo kot nosilca liste, ko ste bili še predsednik za celo Slovenijo. Ali veste, da je kriv tisti za dolg, ki je napravil puč in ne tisti, ki smo ostali zvesti socialističnim učenjem, da odločuje večina na kongresu in ne posameznik s prikrito podgodo z demokratom, da uniči socialistični tisk? Ali veste, da je Vaš „pokrajinski“ tajnik odnesel pisalno mizo, ki je last okrožnega tajništva SSJ? In če vse to veste, ali si še upate trditi, da ne marate nič, kar ni Vašega.

Sedaj smo Vam obrazložili naše stališče ter Vas prosimo, da nam čimprej vrnete vse, kar je imela krajevna organizacija SSJ v Celju pred ko-

ruznim kongresom poleg zahtevanih članskih prispevkov, sicer homo primorani, da pomo izpregovorili še v javnosti in zahtevali plebiscit od članstva. — **Krajevna organizacija SSJ v Celju.**

MALO V ODGOVOR.

Sodr, urednik, prosim te, da mi priobčiš ta dopis v „Napreju“. Pa mi oprost, če vam tako zmešano pišem, ko boljše ne znam, ker v šoli sem se samo moliti učil, sedaj sem pa še tisto pozabil, pa ne znam ne moliti ne pisati.

Ker sem še sam prizadet zaradi proletariatave razdrapanosti, se čutim dolžnega, da odgovorim par besed na članek Kristan-Čobalove stranke z Ježice, ki ga je objavil „Naprej“ št. 21. z dne 16. marca 1924. Tam piše: „Občni zbor je sklenil, da ostanemo popolnoma nevtralni in ne bomo več plačali. Tudi „Ljudskega glasu“ nam ni treba pošiljati.“ Zdaj pa jaz: ali tisti občni zbor ne ve, kaj je nevtralnost. Če bi bil tisti občni zbor, ki je to podpisal, obstajal vsaj iz treh mož, bi gotovo eden rekel: „Če smo nevtralni, ne smemo generalov moliti.“ Konstatiram, da je ta članek napisal nekdo, ki nič ne trpi od te razdrapanosti, bolj gotovo ima koristi! Dalje piše: „Ljudski glas“ št. 9. še celo napada Korena, ker je baje karte igral. No, potem se vse neha! Tukaj nam hočete kratiti svobodo? Prav veseli me, ko vidim, da ščitite svobodo; še bolj bi me veselilo, če bi ščitili svobodo do čiljanja delavskega tiska, ki vam jo generali kratijo, kakor pa samo do Korenovih kart, Misli bi si, da tisti, ki je od nog do glave marksist, nima časa, danes med tako razkosanim delavstvom v hotelu karte igrati. Pa še nekaj hujšega je, kar bi marksist ne smel delati: v hotelu se dostikrat karte igrajo za delavske kože! Sotrpini, ne zaupajmo nobenim! Danes čutimo posledice, ker smo preveč zaupali. Samo načelo javnosti je pošteno, ker goljufati ne more, zato se ga pa vsak goljuf boji. Delavci vedno moramo imeti pred očmi moderno tatvino, ko tat med policijo kriči: „Primité ga! Primité ga! Kradel je!“ Delavci trpimo, ker ni enotnosti. Delajmo za enotnost mi kakor oni, pa bo. Prvi korak k temu bo napravil „Socialist“, ko bo apeliral na svoje člane: „Čitajte „Naprej“ in „Ljudski glas“!“ kakor je to „Naprej“ že mnogokrat napravil zaradi „Socialista“. Če ne bomo čitali, ne bomo vedeli, kaj nas loči, saj ne zahtevamo ne mi ne vi drugega kakor pošteno delo in pošteno življenje. Tisti pa, ki hoče kaj več med delavci, se pa mora delavcem pokoriti. Delavci, samo to rečem: Premišljajte pa sami. Dokler bo „Socialist“ branil „Naprej“ čitati, tako dolgo je proti enotnosti in vam ne pusti videti, kaj nas loči. — **Izkoriščanec iz Trbovelj.**

INVALIDI SHS IN NJIH PRAVO.

Prešla je že lepa doba, odkar se je začela na temelju ustave urejevati država SHS. Skoro vsaka ureditve potrebna stvar je dobila zakon, po katerem se dobro ali slabo — po navadi slabo — izvaja. Vendar je še mnogo stvari brez svojega zakona in popolnoma neurejenih. To je jasno, da so take z zakonom nezaščitene zadeve izročene še vse bolj nego druge korupciji in tiraniji. Krogi, ki so pri tem prizadeti, ostajajo brez najprimitivnejših državljan-skih pravic. Še tega nimajo v državi, kar imajo člani v družini. Družina ima svojo rodbinsko ustavo, ima zakone, ki se sučejo okrog vsakdanjih običajev in potreb v življenju. Ti zakoni šele omogočajo življenje v družini. Tako bi moralo biti v državi.

Pa tako ni. In za vzgled navajam celo armado vojnih invalidov in njihovih družin. Ker izhajajo ti invalidi večinoma iz vojnega časa, se imenujejo vojni invalidi, v resnici pa bi jih morali imenovati državne invalide, kajti njih invalidnost je nastala edino v boju za državo. Zato ima država dolžnost invalidsko vprašanje z zakonom regulirati. Invalid pa pravico tak zakon zahtevati in izkoristiti.

A niti na eni niti na drugi strani ni bilo doslej razumevanja za to resno vprašanje, radi česar je prava oblika invalidskega zakona izgubila veljavo. Invalidi so v začetku, ko meščanski režim še ni bil dobro vgneden, z radikalnimi sunki pripravili odgovorne faktorje do tega, da so izdelali zakonske osnutke, ki so vsaj kolikor toliko odgovarjali potrebam. Invalidi so se takrat organizirali in — obstali, vlade pa so se utrjevale. Vlade so pritiskale z revizijo načrtov, invalidi pa so popuščali, da ne ostanejo popolnoma brez vsega. Vlade so začele zavlačevati rešitev invalidskega vprašanja radi svojega znanega deloma: štediti, kjer se le more in da. Invalidi, deloma iz strahu pred vlado, deloma da ne izgube še tistega malega, kar bi lahko dobili, deloma iz pietete do države so zanemarjali boj za svoje pravice. Ta nemarnost, ustroj organizacije, nadalje način boja za pridobivanje pravic, to so krivci naših neuspehov.

V tako pereče stanovsko vprašanje se je zavlekel duh mrznje do bližnjega, sebičnost, želja po monopolu nad organizacijskim delom, individualistično kričanje o lastni vsevednosti in politično partizan-stvo. Mnogo dobrih predlogov kaknega posameznega člana so odklonili samo zato ker jih niso sami predlagali ali pa zato ker so se tisti predlogi križali s političnimi tendencami odklonilcev ali celo državnega režima. Kar bi bilo praktično in izvedljivo, se ni nikoli uvajalo, uporabljale so se metode, o katerih je vedel vsak trezno misleči že v naprej, da ne bodo rodile koristnega sadu.

In invalidi, oni invalidi, za katere je to delo namenjeno, so mirno gledali in čakali rešitve. Nekaj

jih je sicer povzdignilo svoj glas, ker se je korupcija že ustalila in je deloma z umetnim prepariranjem, deloma s terorjem obvladala večino. Žalostne slike so se nam pokazale ne le v Sloveniji, nego v vseh pokrajinah. Invalidi smo bili le prevečkrat priče medsebojnega kavsanja. Moramo biti odkritosrčni, zlasti pa tedaj če gre za človeško kožo.

Naša dolžnost je, da opozarjamo one, ki vodijo, kakor one, ki se puste voditi, naj odprejo oči kajti globočine v katere bredemo, so tolikšne, da utegnejo požreti ne samo nekatere ljudi, temveč vse skupaj. Predvsem je gotovo to, da je zakon težko ustvariti in če je že ustvarjen, ga je še težje popraviti, zato se pa morajo zavesti tega že sedaj vsi, ki doslej niso hoteli nič vedeti, da ne bodo zvedeli šele takrat, ko bodo okužali. Tako si moramo povedati, da ni projektirani zakon z nobene strani zadovoljiv. Težko stališče bi imel, kdor bi si ga upal zagovarjati. Ne gre za čast in pieteto do borcev, kajti kdor se brani z moralno v obliki časti in pietete, mora gladu poginiti: gre le za zakon, ki naj vsestransko likvidira invalidsko vprašanje. Vojnim žrtvam je treba v zadostni meri na vsak način ugoditi, da ne bodo prisiljene poprijemati se za ohranitev lastne eksistence kakih drugih, celo kaznivih sredstev. Vlade so dale eksistenco militaristom, orožništvu, juristom, pa še celo Wranglovcem, verižništvu in korupciji, niso ja pa dale pohabljenim državnim borcem. Lahko tem odtegne kaka vlada pomoč, ker niso v metodi spretni, spomniti jo na to, da so še živi, čeprav pohabljeni in da ne iščejo prednosti ali miloščine, nego le državljan-skih pravic! Pa vseeno bi vlade ne smele „pozabljati“.

Ali pride invalidski zakon že v bližnjem času pred parlament, leži še v zraku, ker politik ne gleda z zelenimi očali in ve, da pomeni vsaka nova vladna grupacija koncesioniranje s tem ali onim zakonom, zato ni izključeno, da tudi sedaj doživimo fiasco in da pojde zakon oz. načrt zopet enkrat v kak prašen predal. Okoli vlad, takih kakor so zdaj se torej ne smemo sukatati in prositi milosti, ker ne moremo ničesar gotovega doseči, gledati moramo le, da se invalidska organizacija reorganizira in si pridobi tako moč, da bo vplivala na gospodo, ki nam „kruh“ deli, še predno pride naš zakonski načrt v parlament. S tem vplivom moremo doseči, da se popravi in tudi v resnici uveljavi.

S tem sem mnogo zahteval, vendar se ne smemo ustrašiti, kajti vsak izmed nas ve, da po sedanjosti poti tudi ne pojde. Moramo si to povedati, ker če bo zakon, kakor je sedaj zamišljen, sprejet in bodo invalidi, zlasti tisti iz delavskih vrst, ki imajo veliko večino, zakon kritizirali, homo morali ponoviti, da so invalidi sami krivi, če se njihov položaj niti z zakonom ni izboljšal. Danes je še čas, da delamo in sicer sami, ker apel na vlado je zaman, tam za nas ni pričakovati pravične razsodbe. In za nas gre. Invalid z invalidskim vprašanjem ne rešuje države — ona je rešena, ne rešuje posameznikov — ti se znajo sami rešiti, temveč rešuje sebi in masam svojih bližnjih življenje.

Invalidi, vdove in sirote, vsi ki veste, kaj je vojna in nje posledica: na delo! Rešite, kar se rešiti da! — **Državni invalid s Štajerskega.**

Točnost zagorskega poštnega urada. V Zagorju ob Savi sta poštni urad in njegov pismonoša zelo hitra. Evo en slučaj: Neka stranka je dobila pismo, na katerem je bil žig 23. XI. 23. šele 12. II. 24. Za 10 minut hoda je potrebovalo torej polnih 82 dni! Če bi bilo na naslovu zapisano, da mora stranka prejeti pismo v lastne roke, bi bil pismonoša lahko vsaj toliko prijazen, da bi jo bil na to opozoril oz. obvestil. Časopis prejmem jaz ravno tako: šele čez 4 dni, kar po dva skupaj. Torej bi prosil, da se že enkrat red napravi. — **J. S.**

Iz Litije. V nedeljo 16. t. m. so sklicali tukajšnji neodvisni javen shod, da poročajo o zedinjenju strok. organizacij in o brezposelnosti. A nihče jih ni prišel poslušat, ker imamo glede njihove resnosti in cincanja že dovolj izkušenj. Edino v predilnici imajo baje nekako organizacijo, pa jih bo v njej presneto malo po številu, kar nam dokazuje že ta shod, na katerem so se tako blamirali. Kakor slišimo, hočejo navzlic svoji skoraj popolnoma skrahirani organizaciji vendarle ostati na površju za o-brambo delavskih pravic. Kako se jim bo to posrečilo, nam ni znano, ker so njihovi zaupniki popolnoma brez moči pri zastopanju delavskih interesov. Prvič že zaradi narodnih cincarjev, ki se neodvisnim očitno posmehujejo. Pa se lahko, saj imajo nekega prtljažnega mojstra za voditelja, kateri uživa veliko naklonjenost pri podjetnikih in zna komandirati. Drugič pa so že s strani tovarniškega vodstva nepripoznani. Tovarna njihovih zaupnikov sploh ne upošteva in pravi, da jih je komaj peščica. Delavci in delavke pa tudi omagujejo v svoji veri in zaupanju do organizacije, ker vidijo, da cincajo neodvisni voditelji zdaj sem zdaj tja. Danes so tile za enotno združitev na strokovnem polju, a jutri pripiha veter iz Zagorja ali iz Ljubljane, pa so proti. Tako n. pr. tajnik njihove organizacije V. Ko je bil s svojimi pristaši na shodu litijskih tekstilnih delavcev je bil začetkoma proti zedinjenju. Zdaj pa sam poudarja zedinjenje vsega strokovno organiziranega proletariata. Želimo g. V., naj se le dobro spominja na takratni shod in mu priporočamo veliko resnosti na temelju izkušenj, ki jih je imel v tukajšnji tovarni. Saj morate sami uvideti, da ste popolnoma brez moči in da škodujete resnemu organizacijskemu delu, ker delavstvo v vaše zastop-

panje njihovih interesov nima zaupanja. V tovarni je treba skupnega nastopa in dela v enotni organizaciji, da se ugonobi teror narodnih socialcev. Te narodne socialce bi pa tudi vprašali, kakšno je pravzaprav njihovo narodnjakarsko delo in kaj je tisto, radi česar trpijo. Za narodnost jim dosti ne gre, ker so pri nas mojstri, ki od njih splošno ni slišati narodnega jezika, narodni sociji pa seveda molčijo. Vprašati bi bilo samo naprednega g. B., kako on uporablja narodni jezik, ko pa mora z g. ravnateljem in drugimi, ki so sami Nemci brez znanja slovenskega jezika, nemško govoriti. Tudi neodvisni voditelji naj se pri tem primejo za nos, ker imajo, kakor čujemo, v svoji organizaciji take člane, ki i-dejno niso njihovi, temveč simpatizirajo z narodni-mi socialci. Skupen nastop bi že bil potreben, ker nas različni mojstri vedno terorizirajo z grožnjo od-pustitve od dela, vendar more biti tak nastop uspe-šen le z razredno zavednimi delavci. Če torej niste oportunisti, izčistite najprvo mišmaš, ki nima raz-rednobojnega duha, pa bo spet mogoče z vami kaj delati. — **Opazovalec.**

Črna. „The Central European Mines Ltd.“ v Mežici ima lepega paznika lesnih delavcev. Ta paz-nik je delal pred več leti v rudniku Heleni. Leta 1903. je nastala v tem rudniku stavka in so takrat zgrabili v jami rudniškega vodjo Rospaherja, pa so ga gnali iz jame. Pri tem je bil udeležen tudi ta da-našnji paznik lesnih delavcev. Udeleženci so bili takrat vsi odstranjeni, a razen tega paznika ni bil nihče drugi sprejet zopet na delo pri istem podjetju. Sedaj pa počenja za zahvalo nelepe reči. Za vse te bi ne šlo, če bi ne imel okoli sebe nekaj prilizumov, da mu pomagajo in tem je kar dobro zraven njega. Drugi pa se pritožujejo, ker trpijo po njegovi krivdi na plačah. Njim daje slabe. Od metra drv plačuje svojim delavcem po 10 Din, ko imajo povsod drug-god 20 Din. Eden pa menda kar v koči sedi, pa topore in metle dela, mu več nese, ko več potrebuje nego drugi. Pred par leti je sekal les gori v Peci, pa si je napravil 16 do 18 macesnovih plohov, ki jih je potem kmetu Pongračiču v Črni prodal. Tudi l. 1919. je sekal v Igerčevem les za moste, ki sedaj proga po njih leži. Ta les se je žagal v žagi Vin-cenca Turna v Muženiku. Paznik lesnih delavcev je naprosil klajnika, če sme krajnike vzeti. To mu je bilo dovoljeno. Iz teh hlodov so nastale lepe dile, saj so bili blodi debeli in 9 m dolgi. Vrednost teh desk je gozdar Primožič izračunal na 1400 K. Tudi leta 1919. jih je lesni paznik spravil zraven krajni-kov. V jeseni je vodja rudnika Igerčevo Rospaher naročil na Pecnikovi žagi macesnov les za hodišče okoli rova v Igerčevem. In žagar Hribernik je les-nim delavcem naročil naj sneg čez hlode zmečejo, pa mu jih naj zavlečejo pred žago, da jih bo nare-zal. Pa je prišel paznik lesnih delavcev in je rekel, da se za Rospaherja les ne bo pripravljaj, pa je de-lavce proč gnal. In Rospaher še danes nima naro-čenega lesa in delavci naj nestrpnost čakajo, kdaj se bo komu deska pod nogo zlomila, da zleti smrtno ponesrečen v rov. Potem bodo pa rekli, da delavci nič ne pazijo, ko je krivda zmerom na tistih, ki ne izpolnjujejo naročila! Žagar Hribernik iz Pecnikove žage si je napravil vrtič za krompir. Veliko je trpel in se trudil, da je štore izruval iz zemlje, sedaj mu pa hoče tisti paznik vrtič odvzeti ali pa pokončati, samo da bi Hribernik nič ne imel. Vedno mu dela kakšne nagajivosti. Če pripomnim še, da se ta paz-nik tudi na računstvo nič ne razume, ker so delav-ci zmerom nezadovoljni, bodisi da niso dobili celih dnin, drugikat pa neplačanih nadur ito., mislim, da bo za danes dovolj. — **Delavec, ki vse vidi.**

Iz seje mestnega občinskega sveta celjskega. Dne 13. t. m. se je vršila plenarna seja mestnega občinskega sveta. Naprednjaki so pokazali svojo „naprednost“ pri ponovni obravnavi predloga, ki ga je stavil svoječasno s. Leskošek, da bi dala mestna občina nezaposlenim v Celju 50.000 Din podpore. Da bi pa njihovo protidelavsko stališče ne izgledalo tako očitno, je gospod dr. Božič predlagal sklicanje ankete nezaposlencev, da se bo ugotovilo točno šte-vilo nezaposlenega delavstva. Prav spretno so se gospodje „naprednjaki“ otrsli tega zanje neprijet-nega vprašanja. Seveda so imeli pri tej stvari tudi lahko stališče, ker, kakor je poročal g. dr. Božič, se načelniki strank, izvzemši narodni socialisti in demo-kрати, sej finančno-gospodarskega odseka niso ude-ležili. [Izostala sta namreč načelnik SLS g. dr. Ogri-zek in načelnik JSDS g. Koren.] Zato je bil tudi predlog finančno-gospodarskega odseka formuliran čisto po demokratsko-narodno „socialistično“ (?), nam-reč, da se za delavce podpora odkloni. Za odklonitev Leskoškovega predloga so glasovali vsi buržuji in buržujski backi, ki jih vodi g. Žabkar, ter klerikalci. Isti referent, ki je predlagal anketo namesto podpore, je forsiral pozneje tudi nekaj za klerikalce: Sprožil je „zvišeno“ idejo, da naj mestna občina daruje 5000 Din [torej desetino Leskoškovega predloga za brezposelne!] za nabavo novih zvonov za cerkev sv. Danfela. [Ta svetnik je bil svojčas v levnjaku med sedmerimi levi, demokrati so pa danes, med — figri!] Demokrati znajo tudi računati in so morda hoteli s tem predlogom za zvonove napra-

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 252. Hrvatska.

vili brezposelnemu delavstvu veselje vsaj pri umiranju in pri pogrebu (vsaj tistemu, ki še na zvonenje kaj da). Pa so se jih usmili narodni socialci, ki imajo tudi smisel za ljudske želje, tako da je predlog no največje veselje klerikalcev in pa sv. Daniela, oz. farnega mežnarja prodr. — Toda klerikalci so jih (demokrate seveda) pozneje pustili na cedilu. Socialisti so vsi glasovali proti daru za zvonove. Slovenski športni klub je prosil, da bi mu dala mesna občina za pet let v najem Glazijo, na kateri hoče postaviti za vsakovrstne javne prireditve potrebne stavbe. Napredna gospoda je zagovarjala ta predlog tudi z nacionalnega stališča in s stališča kulturnega napredka. S Leskošek je že poprej odšel, ker je videl, da so postali demokrati in narodni sociji štafaža klerikalcev ter dali 5000 Din za zvonove, nezaposlenemu delavstvu pa upanje - na anke to. Gospoda je sicer mislila napraviti dober kšeft, pa se je pri tem takole urezala: Klerikalni zastopnik Janič je stal na stališču, da je Glazija sedaj edini prostor za premirane konj in živine in seveda tudi prostor za cirkuse. [Za to imajo klerikalci prav obilo smisla, ker spada to k ljudskemu poneumnjevanju!] Poslušalci športniki so cepetali z nogami kakor otroci, ki mu hoče starejši brat vzeti igračo. G. Prekoršek je pa menil, da je za premiranje in za cirkuse dobro sejnišče. Ker je bilo razpoloženje v sejni dvorani v prid športnemu klubu, je uporabil g. Janič politično gesto in se odstranil iz dvorane ter omogočil nesklepčnost. Sodrugi Žagar je nesklepčnost konstatiral in opozoril na to župana. Seja je bila pa v resnici nesklepčna že po odhodu s. Leskoška. Športniki so odšli z dolgimi nosovi. Je-deesariji pa z novim naukom, da je klerikalcem prvo „princip“ potem šele hvaležnost. Mi socialisti smo povzeli s te seje nauk, da si hočejo gg. demokrati prisvojiti monopol na kulturni panogi, ker dobro vedo, da zadnjič pašujejo na magistratu v objemu z narodnimi socialisti, zato so pripravljene odreči se svojem „svobodomiselnstvu“ in nuditi iz ljudskih žepov denar za zvonove. Naše delavstvo opozarjamo, da se v prihodnje tudi ono udeležuje sej, da bo imelo priliko spoznati svoje občinske očete, kateri delajo, kakor smo ravnokar opisali.

Iz naših ljudskih šol. [Dopis iz Celja.] V ljudski šoli imajo otroci društvo „Pomlad rdečega križa“. Po 50 para plačujejo otroci, ki pristopijo. Društvo bo prirejalo izlete in bodo člani prejeli vsak mesec neki časopis. Pred kratkim je pritekla hčerka domov:

Hčerka: Mama, danes smo pa volili odbor za naše društvo. Pa sem tako jezna, da ne bom več zraven.

Mati: Kaj te je pa tako zjezilo?

Hčerka: Ko so pa prišle same bogate v odbor.

Mati: Kako ste pa volile?

Hčerka: Takole: Gospodična [učiteljico je mislila, op. poročevalke] je imenovala eno izmed nas, ki smo članice, in vse, ki so bile z njo zadovoljne, so morale vzdigniti roko. Če je bilo tistih, ki so to storile, več, kakor onih, ki rok niso vzdignile, je bila izvoljena. Mama povejte mi vendar, zakaj ni gospodična nobene revne imenovala? Saj se tudi dobro učimo!

Res, lepo in spretno začenja buržoazija loviti kaline, da bi se še dalje vzdržala. Že na mladino začne vplivati s svojo „moralo“ in ji vceplja svoj nauk, da je razloček med bogatimi in revnimi. Pri tem seveda poudarja, da so imoviti bolj izobraženi, ker imajo pač več prilike in časa za izobrazbo, ne da bi jim bilo treba iskati prostega časa, da se posvetijo duševni izobrazbi. Vendar revni ne smejo

tega spoznati in jih je zato treba obdržati v verigah nesamostojnosti, da bodo vedno pripravljeni vdirjati se imovitim posameznikom za hlapce. Že v šoli se ta razloček pozna, odbornice „Pomladka“ imenujejo rediteljice, ki skrbijo po šoli za snago in red. Te rediteljice komandirajo, revne učence pa morajo pometati in smeti odnašati. Učiteljice pa te zlobnosti podpirajo.

Večkrat mi je že hčerka tožila o krivicah, ki se neprestano ponavljajo nad revnimi učenkami. Imovitih in uglednih staršev otroci dobivajo boljše rede, njim tudi učiteljice pokažejo vse, kar morajo vedeti pri ročnem delu, za delavske otroke se pa niti ne zmenijo. Da so začeli tudi organizacije uvažati v šole in da so se v teh organizacijah določile imovite za predstavnice organizacij, revne pa za backe, ki so samo za pometanje dobri, temu je krivo okrajno glavarstvo, ki razpošilja na šolska, župnijska in občinska vodstva vabila za ustanavljanje teh organizacij.

Vsega tega bi ne bilo, če bi znale matere svoj deco navajati k pravcoljubnosti, če bi se zavedale tudi delavske matere, da ne pošiljajo otrok v šolo zato, da tam hlapčujejo bogatim otrokom gospode, ampak bi otroke vzpodbujale k vztrajnemu delu za boljšo družbo bodočnosti. Kje ste vi, očete, da bi slišali iz otroških ust, da sta strah in nevednost kriva, da pridejo na vodilna mesta v organizaciji [družbi!] sami bogati in ugledni? Kar predlaga učiteljica, mora obveljati, „gospodična že vedo“, kar hočejo bogovi, morajo prevzeti in delati verniki, ker je rekel bog: Ene sem ustvaril za hlapce in delavce, druge za gospodarje, ki tem delavcem ukazujejo. — Dokler matere ne bodo nehale hlapčevati, bo kapital njihove otroke tepel in jih izkoriščal. Dokler stariši ne bodo poznali svojih lastnih organizacij, tako dolgo bo šola mešala med delavske otroke kapitalistično deco, da se že v rani mladosti nauči vihteti bič nad svojim bližnjim. — **Zavedna proletarka.**

Celjski gostilničarji se boje „Napreja“. Naši gostilničarji so postali tako napredni, da so se ne-kateri med njimi javno izpovedali, da jim je vseeno, ali prihajajo k njim v goste delavski sloji ali ne. Kar dva slučaja sta se zgodila, ko je moral „Naprej“ zginiti iz javnih lokalov. Prvi v delikatesni trgovini [in gostilni obenem] Zamparutti v Aleksandrovi ul. Da se v tem lokalni ne spleča imeti proletarski list, je skoroda razumljivo, ker se res malokdaj spozabi kakšen proletarec, da bi zašel vanj. Torej, le proč z zastopnikom umazanih delavskih mas! Naši delavci naj si to dobro zapomnijo! — V Gaberjih je pa gostilna Svetelova. Sem prihaja žal, še vedno preveč delavstva. Menda je imel gospod Svetel v tem vzrok, da je odpovedal delavski list, ker želi delavcu dobro in brezalkoholno življenje. Če je to vzrok, potem ga cenimo. Vendar mislimo mi malo drugače. G. Svetel se je skoro gotovo zbal, da bi mu vsi gostje ki sovražijo naš tisk, odnesli pete. Četudi teh ni veliko po številu, so pa vendar sami taki, ki imajo denar, in za tega gre predvsem gospodu gostilničarju. Torej, sodrugi, ki ste v to hišo še zahajali, vedite, da odslej ni več za vas prostora v njej, ker ni prostora v njej tudi javnemu branilcu vaših pravic in javnemu zagovorniku vaših interesov. — **Proletarec.**

Poročilo z občinske seje v občini Okolica Celje. ki se je vršila 9. 3. t. l. Zapisnik zadnje seje se prečita in sprejme. Stavbenemu odseku se ugodijo predložene prošnje za nove stavbe in prizidave. G. Franju Kokolu se ugotovi prošnja za podelitev barake za avtomobilsko shrambo s pridržkom, da umakne sedanjo barako na predpisano daljavo od ceste. Jožefu Zupancu se dovoli koncesija za iz-

voščka. V domovinsko zvezo se sprejmejo sledeči: Marija Fankelova, Jožef Gumzej, Helena Medvedova, Andrej Belšak, Anton Conžek, Ivan Delakorda, Rudolf Knez, Jožef Lednik, Franc Šesko, Franc Kováč. Franc Potočnik je bil odklonjen radi pomanjkljivih podatkov, Juriju Janežiču in Hedviki Fričevi se sprejem zagotovi, ko zadostita pogojem. V reklamacijsko komisijo za volilni imenik se izvolilo odborniki: Franc Jelen, Rudolf Čebular, Omladič, Kukovec, Žuza in Glinšek, v nadzorstvo okrajne ceste pa: Fazarinc, Božič, Pišek, Filipič, Sirenčan. Na prošnjo podpornega društva za revne otroke se dovoli podpora 1000 Din, Podpora za ljubomersko bolnišnico se radi primanjkljaja v proračunu odkloni. V odsek za oddajo naprave rodbinskih grobov se izvolijo odborniki: Glinšek, Kukovec, Fazarinc in Jelen. Najemnina za zemljo na občinskem svetu ostane ista kakor l. 1923. Neki preostali travnik se proda na licitaciji. Prošnja Jakoba Gajška za odpis veselice takše se preloži na drugo sejo. V zadevi cestnega zida pri Nateku, ki je bil zidan leta 1872. pod reverzom občine, da mora posestnik sam vzdrževati zid, se določi sledeča komisija: Žuza, Jelen in Hrastnik. Za snaženje občinskih prostorov se zviša taksa na 40 dinarjev mesečno. Za otroški vrtec v Gaberju se dovoli 3 kubični metri peska za igrišča. Navoz gramoz za nasip ceste do Dobrave se odda po 35 Din za kubični meter.

Črna. Zaradi lenobe se malo oglašam, enkrat pa le moram spet kaj napisati o našem naprednem kulturnem društvu [to je seveda sokolsko]. Zgodil se je 17. t. m. slučaj, da je strojnik M. O. zaprosil za nadurno akordno delo, ki ga je bilo ravno v istem času dovolj, da svojo gospodarsko eksistenco nekoliko olajša, ko je zmerom na navadnih dneh. Kdor pa ni pristaš omenjenega društva, je s strani g. Simetingerja preziran. Tako se je tudi v tem slučaju zgodilo. Ko se je dotični prosilec pri g. nadpazniku zaradi neoddanega zahtevanega dela pritožil, je poslednji interveniral pri g. Simetingerju s pripombo, da so delavci vsi enakopravni. Ves razburjen se je g. Simetinger ojunčil in je začel na neramen način hruliti in poliskati navedenega strojničarja. Zapomni pa si naj, da ne živimo več v srednjem veku v kaki Culukafriji, da bi smel tako postopati napram delavstvu, ker tvoja eksistenca tudi ni na vekomaj zasigurana. Ravno pred desetimi leti si bil istotako ubog hudič, kakor smo mi še dandanes. Natakni naočnike in poglej stari službeni red, § 27., ki pravi, da morajo uradniki in pazniki dajati z lepim, mirnim obnašanjem delavstvu zgled. Prečitaj tudi § 30., ker dajejo potrebni [pardon, zmotja: prilizači] baje za rujno vince, da s tem dobijo boljše akordno delo. Evo, gospodine, ali ste pozabili na nekdanji Deutsches Verein, ali niste znali nemško?? Opozarjamo g. obratovodjo, naj pouči dotičnega g. Si., kako se mora napram delavstvu obnašati, ker drugače bi bilo vaše nadvse izobraženo sokolsko društvo v nevarnosti. — **Eden opazovalcev, ki je pri vratih na straži stal.**

[Op. por.: Gotovo se bodo marsikateri sodrugi jezili zaradi prošnje za nadurno delo, ki je proti proletarskim načelom. Toda zapomnite si, da brez dela ni jela, ker je na gospodskih dneh vsakemu eksistenca oprožena. Tega se moramo rešiti, pa ne pojde drugače, kakor da boste pristopali in se zedinjevali v močne strokovne organizacije. Organizirajte se, da boste lažje prebili bojno fronto izkoriščevalcev. Potem bo proletarijat lahko rekel: „Za pošteno delo hočem imeti primerno plačo, za svoj obstoj se ne bom prepiral za nadurno delo!“ Toda moč v našem kraju ni odločilna za bojno fronto preko vse Slovenije. Delavci, trpini, prav v vsakem kraju pojdite vsi pod eno rdečo zastavo, ker v organizacijah je moč in zmaga bomo!]

Iz topilnice v Žerjavu. Pri nas imamo nekaj zakrknjenih sokolašev, med njimi se odlikuje najbolj neki mladi fant, ki po pisarni postopa, ko se tam naveliča, pa gre k delavcem svoje vrste. Pa tam stoji in jim čenča svoje neumnosti. Delavce s tem seveda pri delu zadržuje. Če bi kak rdečkar kaj takšnega delal, bi že zdavnaj dobil pete v hrbet, ta sokolček pa dela, kar hoče, pa še druge delavce povrh zatožuje. Pametni delavci se zgražajo nad takim pobalinstvom. — **Delavci v Žerjavu.**

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

1200

Stavbena in gostilniška zadruga r. z. z o. z.

“Delavski dom” na Jesenicah (Savi)

sklicuje za dne 6. aprila t. l. ob 9. dop. v dvorani „Del. doma“
na Savi svoj

redni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Volitev 1 člana v načelstvo in 2 v nadzorstvo.
4. Sprememba pravil.
5. Raznoterosti.

Ako ob določeni uri ne bo zadostne udeležbe, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje neglede na število prisotnih članov.

Načelstvo.

Primate

In lakoristite ugodno priliko kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. Stermechi, Celje

SUKNA

In kargarna za moške, volne za ženske, platna, celira, hlačevine in druge manufakturne robe. Zaloga velkanska.

Cene čudovito nizke, ter si radi tega ogromno denarja prihranite. — Trgovci engros cene. Cenik zastoji!

